

Jiří Dědeček

Zajímá mě všechno, co se kolem mě děje

U příležitosti 30. výročí sametové revoluce se konal v listopadu v Městské knihovně Hodonín recitál se známým písničkářem a textařem Jiřím Dědečkem. Jak se mu líbí na Slovácku, kde čerpá náměty pro své texty, ale také třeba jaký má názor na naši polistopadovou éru, to vše se dozvíte v následujícím rozhovoru.

Vaše koncertní šňůra vede celou republikou.

Nabízí se otázka, jak se vám líbí na Slovácku?

Na Slovácku je vždycky příjemně. Lidé jsou zde už tradičně velmi srdeční a přátelští. Já třeba moc nepiju, ale když mi tady nabídnou skleničku dobré meruňkovice, nikdy neodmítnu. Hraje se mi tu dobře, jezdím sem rád.

Dokážete za svou dlouholetou pěveckou kariéru posoudit, jestli se nějak výrazně mění složení vašeho publika? Převažují skalní fanoušci nebo chodí i noví posluchači?

Hodně na mě chodí moji vrstevníci anebo jen o něco málo mladší. Mladé, nové generace je málo. Vždycky jáším, když vidím v publiku osmnáctileté, pětadvacetileté lidi, to pak mám opravdu radost. Ta skladba lidí se samozřejmě mění, protože člověk stárne a jeho publikum „stárne s ním“. Je to přirozené. A oslovit všechny věkové kategorie není jednoduché.

Sešli jsme se spolu před vaším recitálem v Městské knihovně v Hodoníně. Ve vašem životopise mě mimo jiné zaujalo, že po roce studia žurnalistiky jste přešel na obor knihovnictví a vědecké informace. Co vás k tomu vedlo? Žurnalistika byla málo atraktivní?

Žurnalistika byla v té době vysloveně komunistickou školou. Nutili tam člověka vstoupit nejen do SSM, ale i do strany. Já jsem se potřeboval tomuhle všemu vyhnout, a to na knihovnictví šlo. Navíc žurnalistika sama byla poměrně nedůvěryhodná škola, její studium člověku nedávalo žádné mimořádné diplomy, zatímco knihovnictví se studovalo na Filosofické fakultě. Takže jsem přestoupil na FFUK a dostudoval jsem bez jakýchkoli politických tlaků.

V roce 2006 jste byl zvolen předsedou Českého centra Mezinárodního PEN klubu, tedy celosvětového sdružení spisovatelů. Prozradte nám, co taková pozice obnáší?

Vlastně jde o vysokou reprezentaci českých literátů, tedy spíše literátů vyššího věku, protože dostat se do PEN klubu znamená mít za sebou nějaké životní dílo. Existují tu ještě i jiné

organizace, jiná sdružení autorů, ale my jsme prostě PEN klub, u nás to takhle chodí. A já jsem ve svých šestašedesáti za mladého a talentovaného.

Prvním českým členem tohoto sdružení se stal v roce 1923 Alois Jirásek. Spisovatel, kterého spousta z nás ocenila spíš až v dospělosti. Pro zajímavost, kdo patří k vašim nejoblíbenějším autorům? Ať už českým nebo zahraničním?

Já vás jen opravím, Alois Jirásek se stal v roce 1923 členem anglického PEN klubu. O dva roky později, v únoru 1925, založil český PEN klub Karel Čapek a zároveň se stal jeho předsedou. Od té doby přibývali další a další členové. Příští rok budeme slavit už 95 let od založení. A co se týká mých nejoblíbenějších autorů, mám velmi rád české autory 19. století. Jak básníky, Máchou počínaje, tak třeba i prozaiky. A kupodivu, spousta lidí se diví, mám moc rád i Ignáta Hermanna. Rád ho čtu a jeho staropražské obrázky, to je myslím naprosto nádherná, bohužel nedocenená tvorba.

Pojďme od písma k hudbě, konkrétně k textům. Kde čerpáte náměty ke svým textům?

Texty, to je vlastně každodenní inspirace. Nemám žádné mimořádné místo, kde bych psal, ani žádný mimořádný inspirační zdroj, z něhož bych čerpal. Prostě zajímá mě všechno, co se kolem mě děje a ono je to pak na těch písničkách znát. Jsou to takové drobné sondy do života.

Ve svých písničkách se nevyhýbáte ani politice, ostatně co vy a politika? Letos si připomínáme 30. výročí sametové revoluce. Jste spokojen se směrem a průběhem, jakým se naše republika za ta tři desetiletí ubírá?

Jsem rád, že jsme dosáhli toho, co teď máme. Ale spokojen se směrem a průběhem nejsem. Není správný, nicméně pořád je to ještě velmi důstojný pokus o demokracii a já jsem rád, že ho absolvujeme.

Před třinácti lety jste byl jen kousek od postu ministra kultury. Nakonec jste se jím nestal. Mělo to tak být? Nebo litujete, že jste do vysoké politiky nevstoupil?

Rozhodně toho nelituju, ale zrovna tak bych ani nelitoval, kdybych se tam dostal. Všechno je dobrá zkušenost. Tenkrát jsem kandidoval za Stranu zelených ve volbách na Vysočině, kde máme chalupu. Vytáhl jsem to tam z 0,4 % asi až na 4,98%. Nicméně od začátku jsem věděl, že do parlamentu se dostat nemůžu. To mě uklidňovalo. Pak mi bylo oznámeno, že je jim to líto, že jsem nepochodil, ale já jsem byl spokojený. Já jsem pochodil. A pak tedy jestli bych za ně nešel do vlády na ministerstvo kultury. Už jsme to měli s Bursíkem a Topolánkem trochu probrané, prodiskutované, těšil jsem se, že kultuře vymůžu nějaké peníze, ale nedopadlo to. Ministerstva se nakonec zmocnili Lidovci. A já ani nejsem příznivcem církevních restitucí, takže kdybych byl ministrem kultury, rozhodně bych se jim bránil.

Ted' trochu z jiného soudku. Co pro vás znamená Český jazyk? Nezdá se vám, že lidé zapomínají mluvit spisovně? A to už vůbec nemluví o psaní.

Není ani tak důležité, jestli mluví nebo nemluví spisovně, ale někteří lidé náš mateřský jazyk příšerným způsobem ochuzují a osekávají. Když spolu komunikují, používají asi dvě slovesa,

z toho jedno slušné, a asi tři podstatná jména. To je samozřejmě velká škoda. Setkávám se s tím, když mě třeba pozvou někam na školu, probrat něco externě se studenty, tak tam zjišťuji, že mi nerozumí. Používám pro ně příliš bohatý jazyk. Bohatý slovník. A to mě na tom děsí. Spisovnost v tomto případě až tak důležitá není.

Od kolika svých let jste začal psát básničky? Od dětství?

To určitě ne, asi někdy od patnácti, pro obveselení třídy. Serióznější to pak začalo být kolem těch sedmnácti, osmnácti.

Myslíte, že by dnešní mladí kluci dokázali napsat své dívce zamilovanou báseň?

Určitě by to dokázali a určitě by to byla báseň, možná od někoho trochu okopírovaná a okoukaná, ale to vůbec nevadí. Už Komenský říkal, že se učíme nápodobou a teprve potom se člověk vyvine v něco svébytného, originálního.

Závěrem mi dovoluete otázku, přijedete zase někdy za námi do Hodonína?

Když mě pozvete, tak přijedu rád.

Vizitka

- Jiří Dědeček (1953)
- písničkář, textař, básník, překladatel, spisovatel, autor rozhlasových a televizních pořadů
- v letech 1973 – 1985 tvořil a vystupoval ve dvojici s Janem Burianem
- je ženatý s publicistkou a spisovatelkou Terezou Brdečkovou, s níž má dvě dcery
- od roku 2001 externě vyučuje tvůrčí psaní na Literární akademii Josefa Škvoreckého
- od roku 2006 je předsedou Českého centra Mezinárodního PEN klubu

Text: Alexandra Stušková, DiS.

Foto: Mgr. Bohdana Kuzmová Křepinská